

מסכת מדות

חשיבות לימוד מסכת מדות

זה לשון המדרש תנחומא (פ' צו סי' י"ד): אמר ר"ש בר אבא, אמר הקב"ה לישראל, אעפ"י שבית המקדש עתיד ליחרב והקרבנות בטלין, לא תשכחו עצמכם לסדר הקרבנות, אלא הזהרו לקרות בהן, לשנות בהן. ואם תתעסקו בהן, אני מעלה עליכם, כאילו בקרבנות אתם עוסקים.

ואם רצונך לידע, בא וראה, כשהקב"ה מראה ליחזקאל את צורת הבית מה הוא אומר: "הגד את בית ישראל את הבית, ויכלו מעונותיהם ומדדו את תכנית" (יחזקאל' מ"ג י'). אמר יחזקאל לפני הקב"ה: רבוש"ע, עד עכשיו אנו נתונין בגולה בארץ שונאינו, ואתה אומר לי לילך ולהודיע לישראל צורת הבית, וכתוב אותו לעיניהם, וישמרו את כל צורותיו ואת כל חוקותיו, וכי יכולין הן לעשות? הנח להם עד שיעלו מן הגולה, ואח"כ אני הולך ואומר להם.

א"ל הקב"ה: גדול קרייתך בתורה כבניינה. לך אמור להם ויתעסקו בצורת הבית בתורה, ובשכר קרייתך שיתעסקו לקרות בה, אני מעלה עליהם כאילו הם עוסקין בבנין הבית ע"כ.

מבואר כאן במדרש דבר נפלא ונשגב, שכמו שכל העוסק בתורת עולה כאילו הקריב עולה, וכל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב חטאת וכדו', כמו כן כל העוסק בתורת בנין בית המקדש - הרי זה כאילו בנה בית המקדש בפועל.

וביחזקאל שם (י' י"א) מבארים הרד"ק והמצודות שיכלמו מעונותיהם, שבגללם נחרב הבית, ואם בעת שיזכירים חורבן הבית, יראה בפניהם שיתביישו ויכלמו, אז יגיד להם צורת הבית, ואם חזקו פניהם ולא יתביישו, אז אל תגיד להם צורת הבית. ובמלבי"ם שם הוסיף בזה מאמר חז"ל (ברכות י"ב ע"ב) שכל העושה דבר עבירה ומתבייש בה - מוחלין לו כל עוונותיו.

כתב בקובץ קול התורה (קובץ נ"ז ע' לד): בספר משנת ר' אליעזר [מדרש ל"ב מדות] מביא שירמיה הנביא הוכיח את ישראל שאין זוכרין את ביהמ"ק, ואיתא שם (בעמוד 50) ד"א במה צריכין לזכרו לזכור מדותיו ובניינו וכו', וצריכין לדרוש ולומר ההיכל מאה וכו', עזרת ישראל וכו', שנאמר סבו ציון והקיפוא ספרו מגדליה שיתו לבכם לחילה וגו' תספרו לדור אחרון.

ובתנחומא (פ' צו) איתא, אמר יחזקאל לפני הקב"ה, רבוש"ע עד עכשיו אנו נתונים בגולה בארץ שונאינו ואתה ואמר לי לילך ולהודיע לישראל צורת הבית וכו', א"ל הקב"ה ליחזקאל ובשביל שבני נתונים בגולה יהא בנין ביתי בטל. א"ל הקב"ה גדול קרייתך בתורה כבניינה לך אמור להם ויתעסקו לקרות צורת הבית בתורה ובשכר קרייתך וכו' אני מעלה עליהם כאלו הם עוסקין בבנין הבית. ועיין רבינו בחיי סוף פרשת ויקהל ובהקדמת התוי"ט למסכתא זו.

